

HYVÄN METSÄNHOIDON SUOSITUKSET

Johdanto

Miksi uudet suositukset?

Suosituksien tavoite

Mitä uutta?

Metsien kestävä hoito ja käyttö

Metsien hoidossa ja käytössä huomioon otettavaa

Miksi uudet suositukset?

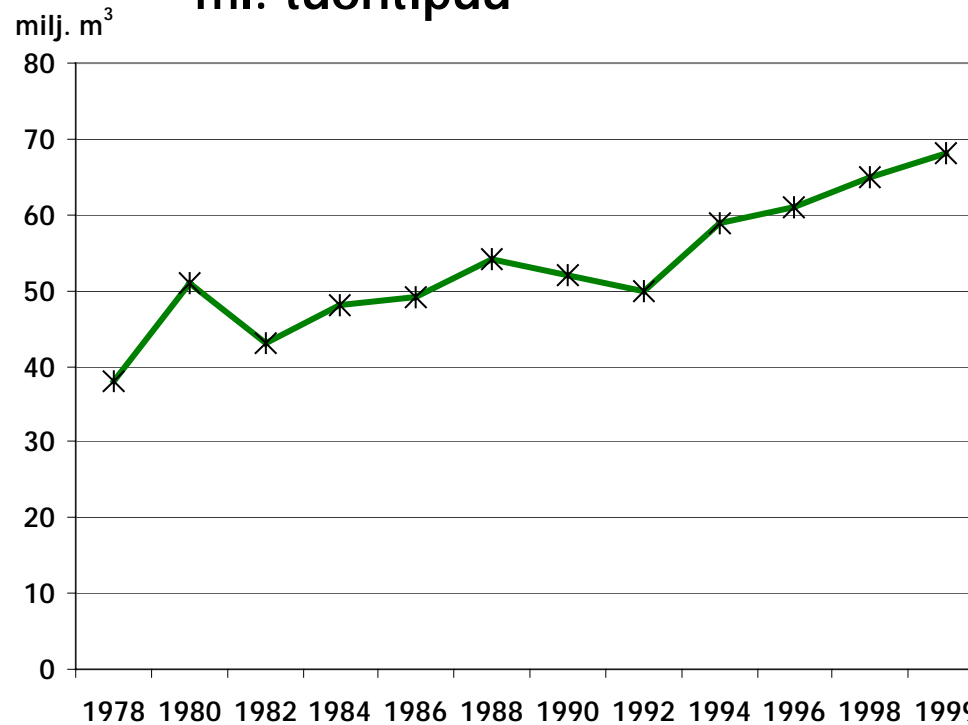
- Edelliset suositukset 1994
- Luonnonhoidon seurannan tulokset
- Uudet metsä- ja luonnonsuojelulait, sertifiointi
- Uutta tutkimustietoa
- Kansallinen metsäohjelma 2010 (KMO)

Miksi uudet suositukset?

*KMO:n visio:
Kestävää
hyvinvointia
monimuotoisista
metsistä*

Raakapuun teollinen käyttö
ml. tuontipuu

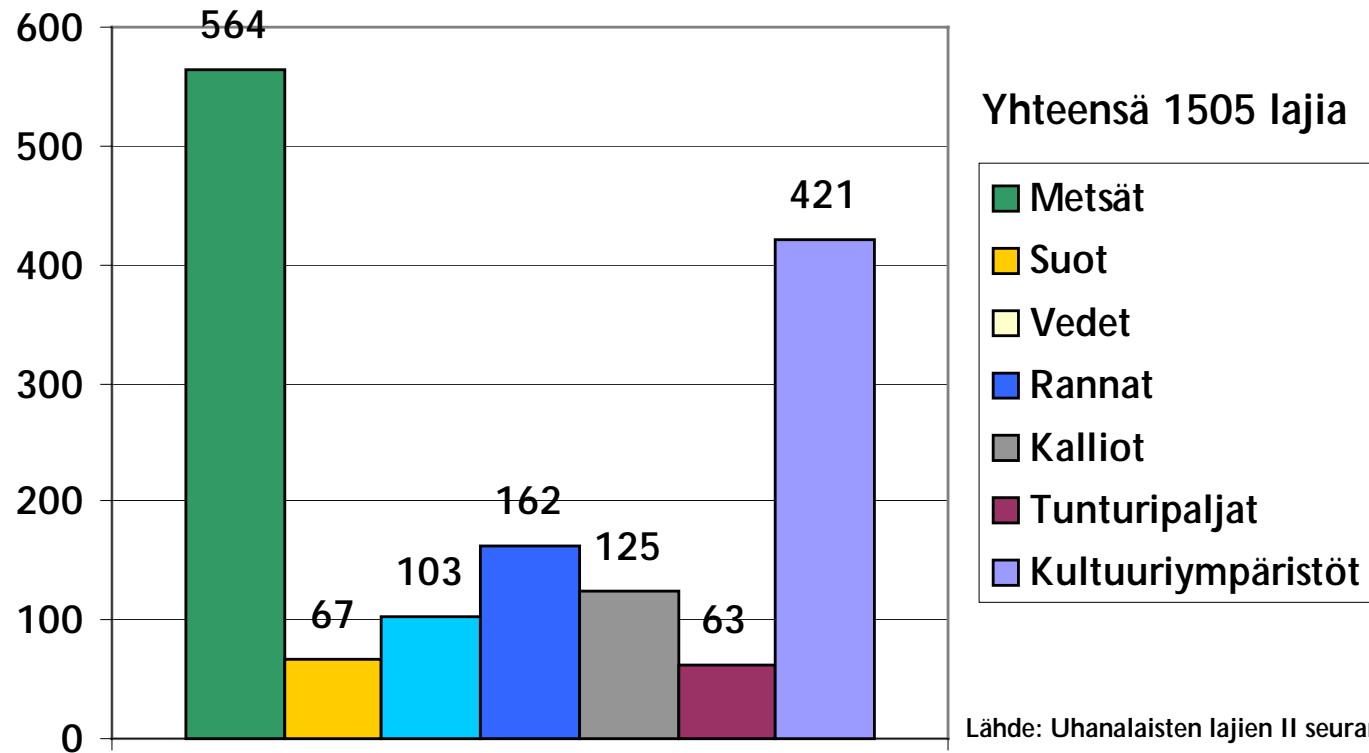
Lähde: METLA

Miksi uudet suositukset?

Uhanalaisten lajien määrä elinympäristöittäin

*KMO:n visio:
Kestävää
hyvinvointia
monimuotoisista
metsistä*

Lähde: Uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmä

Miksi uudet suositukset?

On huolehdittava lisääntyvän puunkäytön turvaavasta puuntuotannosta ja metsäluonnon biologisen monimuotoisuuden säilyttämisestä tasapainoisena kokonaisuutena.

Huomisen metsät luodaan hyvällä metsänhoidolla.

Miksi uudet suositukset?

Laaja valmistelu

- Kehittämis- ja vaikuttavuuskysely, 1998
- Metsänhoidon linjaukset seminaari, 5/1999
- Käyttäjä- ja sidosryhmien edustajat projektissa
- Kehittämis ehdotuksia pyydetty eri tahoilta, 5/2000
- Asiantuntijaseminaari, 5/2000
- Metsäkeskusten lausunnot, 9/2000
- Tapion johtokuntakäsittely

Miksi uudet suositukset?

Talousmetsien kestävän hoidon ja käytön periaatteet 2000-luvun alussa

1. Tyydytetään erilaisia tarpeita.
2. Puuntuotantomahdollisuuksia hyödynnetään paremmin.
3. Biologinen monimuotoisuus säilytetään.
4. Jäljitellään metsien luontaista kehityskulkua.
5. Toimenpiteet toteutetaan metsiköittäin.

Suosituksen tavoite

Hyvän metsänhoidon tavoitteena on taloudellisesti kannattavan puuntuotannon rinnalla metsäluonnon biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja metsien muiden käyttömuotojen huomioon ottaminen.

Suosituksen tavoite

Tavoitteellinen toiminta

- Päätöksenteon apuväline
- Metsänomistaja ratkaisee eri painotukset
- Selkeät tavoitteet
- Eri vaihtoehdot ja niiden seuraukset
- Suunnittelu ja toteutus - onnistunut lopputulos
- Seuranta ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet

Mitä uutta?

- Metsätalouden toimintaympäristön muutokset
- Kaikki talousmetsät
- Laaja valmistelu
- Painotukset ja tavoitteellinen toiminta
- Rakenteellisia muutoksia, asioiden selkeyttäminen
- Yksityiskohtaisuus, perustelut

Mitä uutta?

Uusia asioita ovat:

- Metsätalouden kestävyyskuvaus
- Ennakkosuunnittelu, metsän käytön rajoitukset
- Arvokkaat elinympäristöt, rantametsät, taajamametsät, kesähakkuut, ennallistaminen
- Toimenpidetason muutoksia
 - metsänuudistaminen
 - taimikonhoito
 - harvennushakkuut
 - kunnostusojitus
 - metsämaan ravinteisuuden hoito

Metsien kestävä hoito ja käyttö

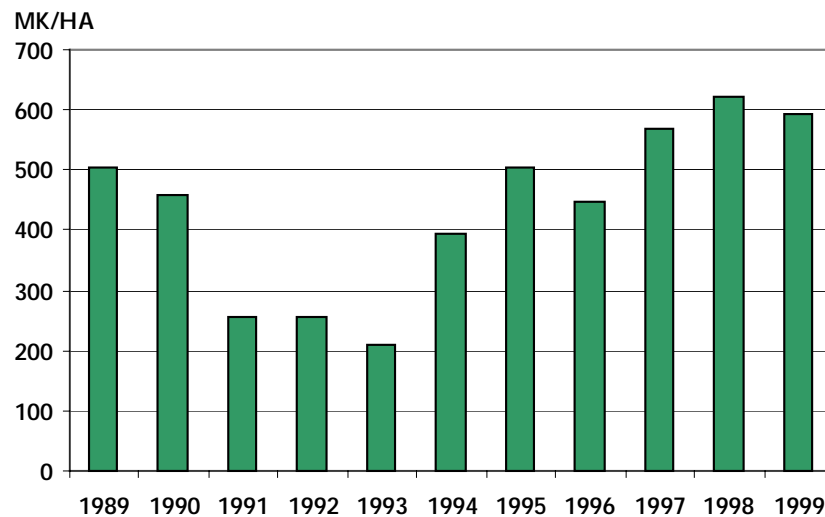
- Pitkä historia
- Kestävä kehitys:
tulevat sukupolvet
- Nykyään laaja käsite
- Yleiseurooppalaiset kriteerit
ja indikaattorit
- Käytännön tason periaatteet

Metsien kestävä hoito ja käyttö

Taloudellinen kestävyys

Yksityismetsätalouden nettotulos

Lähde: Tapio ja Metla

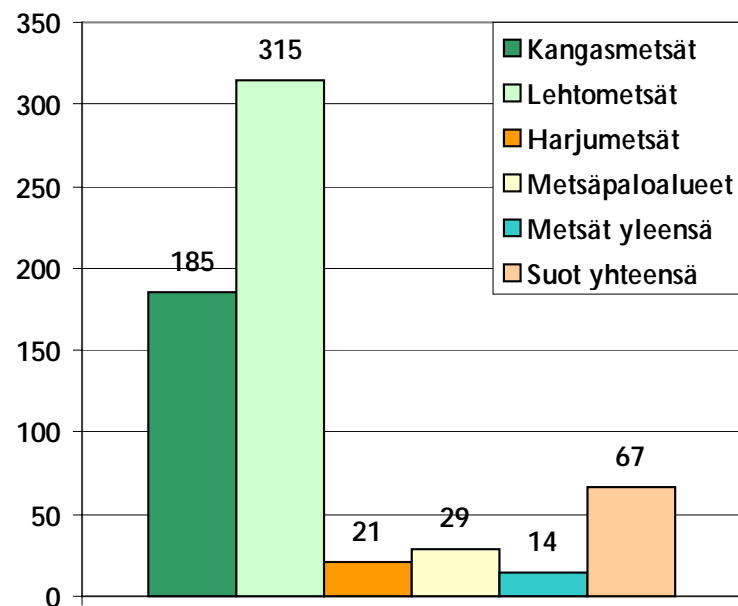
- Uusiutumiskyky, elinvoimaisuus, yksityis- ja kansantalouden hyödyt
- Puunmyyntitulot
- Määrällisesti ja laadullisesti korkea puuntuotos
- Metsänhoidon investointien onnistuminen
- Metsätalouden vuotuinen nettotulos

Metsien kestävä hoito ja käyttö

Ekologinen kestävyys

Metsien uhanalaisten lajien määrä elinympäristöittäin

Lähde: Uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmä

- Eliölajit ja niiden elinympäristöt
 - suotuisa suojelutaso
 - elinympäristöt, oltava tarjolla jatkuvasti sopivia
- Lajien tunnistaminen vaikeaa
- Metsäsuunnitelman käyttö

Metsien kestävä hoito ja käyttö

Ekologinen kestävyys

Jatkuvuus, koko kiertoaika

Keskittäminen

Käytännössä

- Arvokkaat elinympäristöt
- Säästö- ja lahopuu
- Lehtipuu, erityisesti haapa
- Kulotus
- Vesiensuojelu
- Soiden ennallistaminen

Metsien kestävä hoito ja käyttö

Sosiaalinen kestävyys

Metsiin liittyvien hyvinvointi-
tarpeiden oikeudenmukainen
huomioon ottaminen

- Moniarvoisuus
- Monikäyttö, harrastukset
- Metsänhoitotyöt työllistävät
- Kansalaisten ja yhteisöjen osallistuminen
- Kulttuuri

Metsien hoidossa ja käytössä huomioon otettavaa

- Puuntuotoskyvyn hyödyntäminen
- Kasvupaikkakohtaisuus
- Puuston käsittely metsiköittäin
- Metsän käytön rajoitukset
- Arvokkaat elinympäristöt
 - menettely kohteissa

Metsien hoidossa ja käytössä huomioon otettavaa

Rantametsät

- vesiensuojelu, luonto ja maisema
- suojavyöhyke jätetään aina

Metsämaiseman hoito

- maiseman muodot rajauksessa
- vaikutetaan näkymiin
- kulttuurimaisema

Taajamametsien hoito, kaavoitus

Metsän uudistaminen

Tausta

Tavoitteet

Avainkysymykset

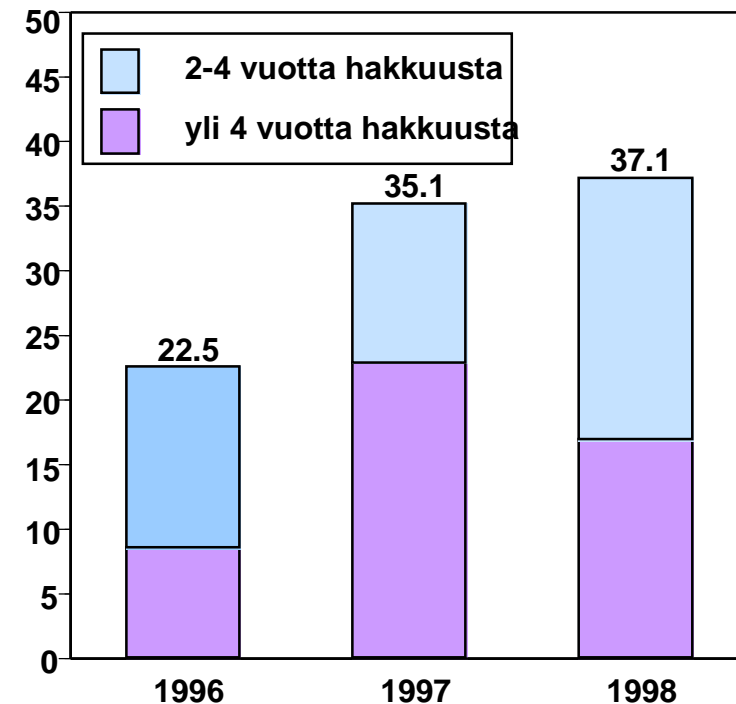

Uudistamistuloksen parantaminen

- Kestävyys
- Hakkuita lisää
5–10 milj. m³/v
- Edellyttää hyvää metsänhoitoa
- Jos nykytaso jatkuu,
-> - 2–6 milj. m³/v

Avohakkuualueet, joilla ei ole tehty uudistamistoimenpiteitä

Osuus aukeasta alasta, %

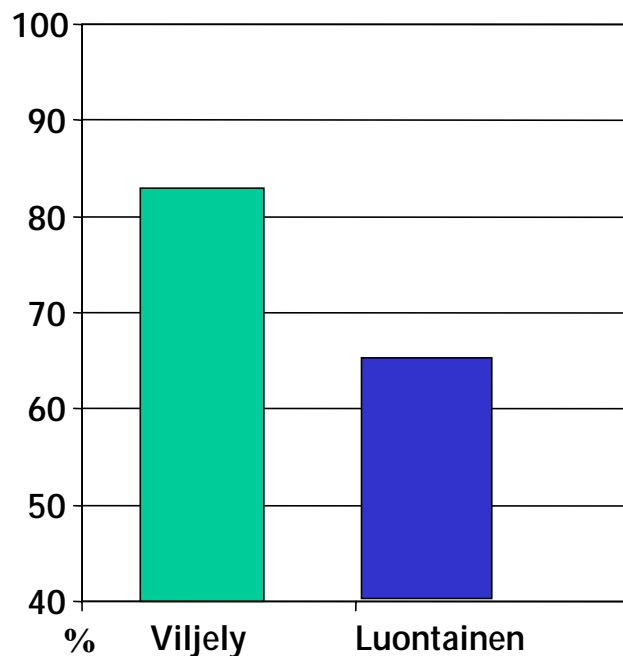

Lähde: Metla/Timo Saksa

Uudistamisen tavoite

Uudistamisen onnistuminen, VMI 9, varttuneet taimikot, hyvä ja tyydyttävä tulos

Lähde: Metla/VMI tulokset

Tavoiteltava taimikko

- kuusi, mänty, koivu

Nopeus ja varmuus

- toimenpiteet välittömästi hakkuun jälkeen
- onnistumiseen johtavat menetelmät

Tavoiteltava taimikko

- Kasvupaikalle sopiva, taloudellisesti käyttökelpoinen puulaji
- Tasaisesti jakaantuneena, vähintään

Keh.Ik	Mänty	Kuusi	Raudus	Hies	Haapa
T1	2 000– 4 000	1 800	1 600	2 000	1 000 (1 200)– 2 000
T2	2 000– 1 800	1 800	1 600	2 000	2 000– 1 600

Uudistamisen avainkysymykset

- **Ajankohta**
- Alueen raja
- Pääpuulajin valinta
- Uudistamismenetelmä
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- Monimuotoisuus

Ajankohta

Uudistamiskypsyyden määrittäminen

- Ensisijaisesti järeys, toissijaisesti ikä
- Harvennettu järeytyy
- Erikoispuun kasvatus, maisema, virkistys-käyttö yms. syistä voidaan jatkaa
- Soilla kasvu ja järeys

	Keskilpm. cm	Ikä, v
<u>Mänty</u>		
Tuore kangas	29–31	80–90
Kuivahko kangas	27–29	90–100
Kuiva kangas	25–27	110–120
<u>Kuusi</u>		
Lehtom. kangas	28–30	80–90
Tuore kangas	26–28	90–100
<u>Rauduskoivu</u>		
Lh-kangas	28–30	60–70
Tuore kangas	26–28	70–80
<u>Hieskoivu</u>		
Lh- ja tuore kangas	25–27	60–70

Uudistamisen avainkysymykset

- Ajankohta
- **Alueen raja**us
- Pääpuulajin valinta
- Uudistamismenetelmä
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- Monimuotoisuus

Alueen rajaus

- Luontaiset rajat
- Maisematekijät
- Säästöpuuryhmät
 - 5 kpl/ha, 10–20 puun ryhmiin
- Suojavyöhykkeet
 - vesistöt, pienvedet, avosuot
- Monimuotoisuudelle arvokkaat kohteet

Alueen rajaus

Uudistamisen avainkysymykset

- Ajankohta
- Alueen raja
- **Pääpuulajin valinta**
- Uudistamismenetelmä
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- Monimuotoisuus

Pääpuulajin valinta

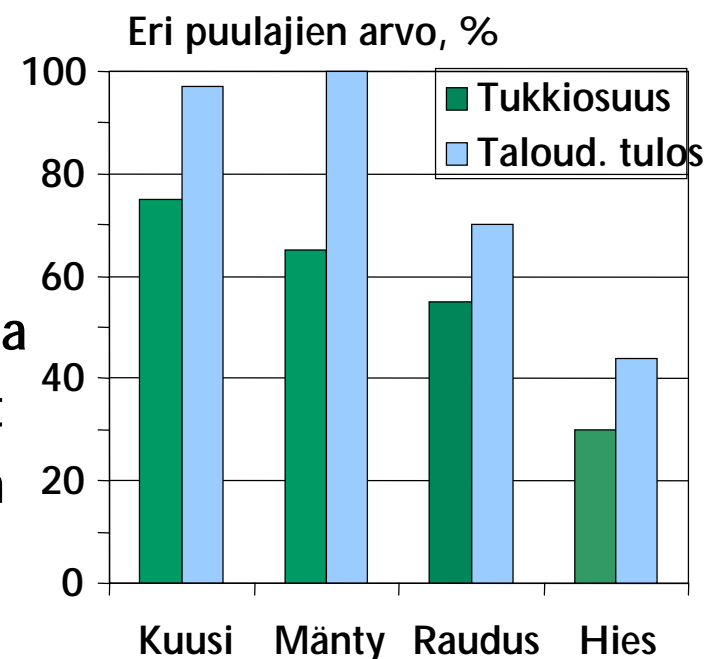
**Kasvupaikalla parhaiten
menestyvä taloudellisesti
arvokas puulaji**

- Kuusi, mänty, rauduskoivu
- Hies vain turve- ja hienojakoisilla mailla
- Haapa ja hybridihaapa, pellot ja lehdot
- Muita luontaisesti syntyneitä aukkoihin

Lievä lehtipuusekoitus

- Koivutukin laatu

Alikasvokset

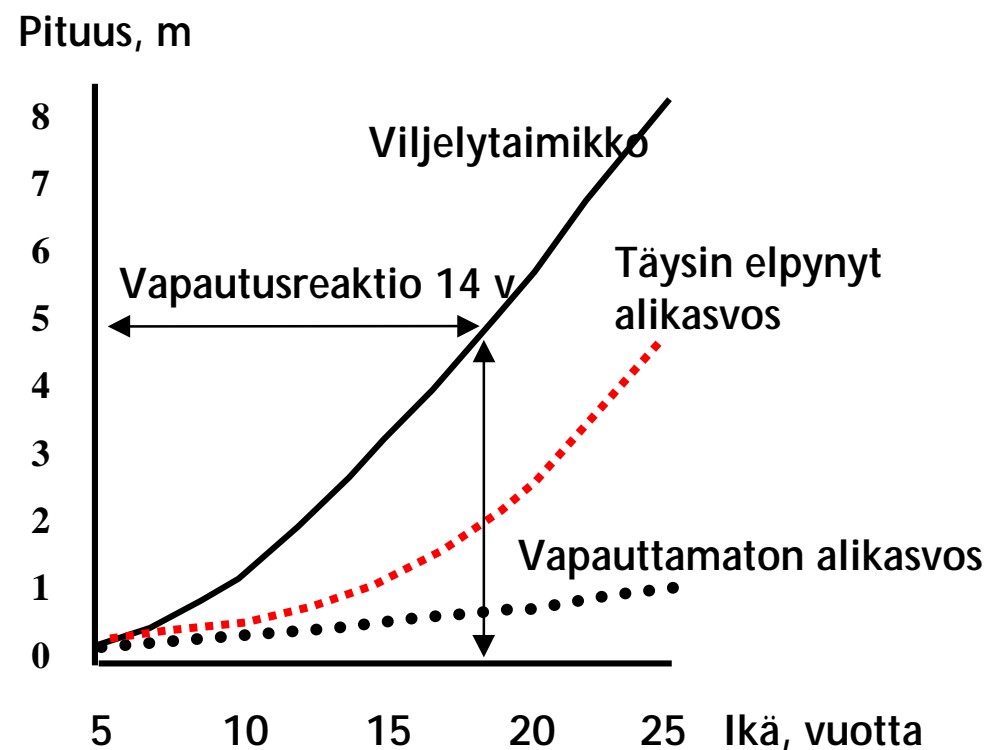
Lähde: Metla/Hynynen ja kantohintatilasto

Pääpuulajin valinta

Kuusialikasvoksen elpyminen

- Pituuskasvu alkaa nopeutua 4–5 vuoden kuluttua
- Suuri koko/ikä ja nopea kasvu ennustavat hyvää elpymistä

Uudistamisen avainkysymykset

- Ajankohta
- Alueen raja
- Pääpuulajin valinta
- **Uudistamismenetelmä**
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- Monimuotoisuus

Uudistamismenetelmä

Menetelmän valinta

- **Kasvupaikan mukaan**
- **Luontainen vain, jos riittävät edellytykset**
- **Maalaji ratkaisee muokkauksen**
- **Tavoitteena kokonais-kustannuksiltaan edullinen ketju**

Uudistamismenetelmän valinta kivennäismailla

Maalaji	Karkea	Keskikarkea	Hieno
Kuiva kangas			
Kuivahko kangas			
Tuore kangas			
Lehtom kangas			

	Mänty		Luont/kylvö		Muokkaamaton
	Kuusi		Istutus		Äestys, laikutus
	Koivu		Mätästys		

Maanmuokkaus

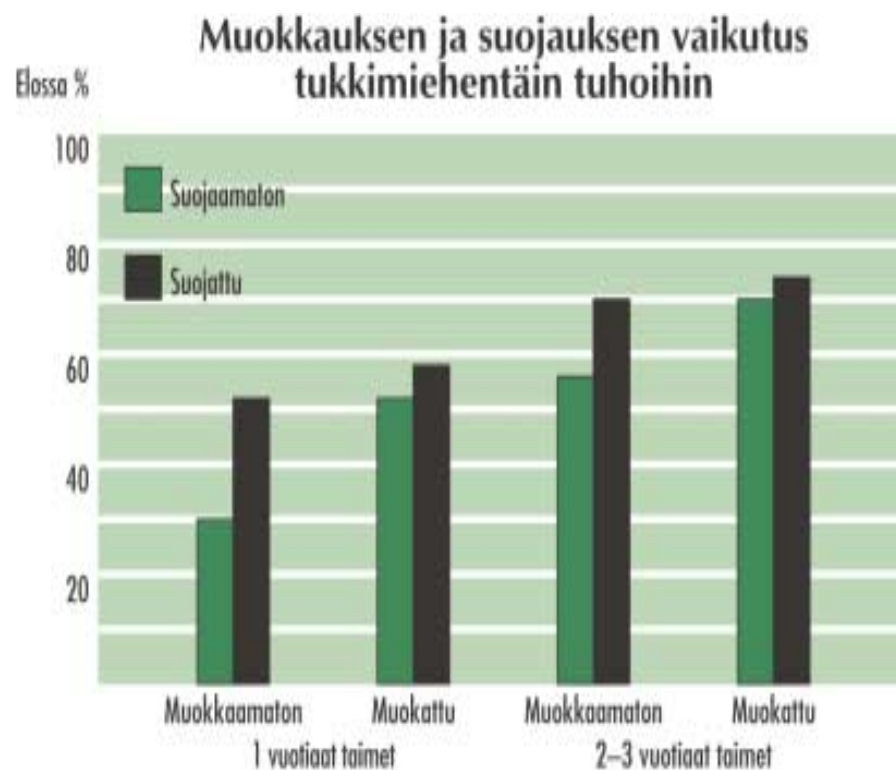
- Kasvupaikalle soveltuva menetelmä
 - äestys
 - laikutus
 - laikkumätästys, ojitusmätästys
 - (säättöauraus, Pohjois-Suomi)
- Minimoidaan haitat, vesistöt, monimuotoisuus ja maisema
- Kulotus

Maanmuokkaus

Muokkauksen hyödyt

Lähde: Metla/Kinnunen

- Säästää tukkimiehentäin tuhoilta
- Vähentää myyrätuhoja
- **Vesiensuojelu tärkeää**

Uudistamismenetelmä

Hakkuut pähkinänkuoressa

- Hakkuu ennen hyvää siemenvuotta
- Raivaus - taimettumista haittaava puusto
 - ei pienialaisia riista- ja monimuotoisuuskohteita
- Vältetään lintujen pesimäaika
- Hakkuutähteiden korjaaminen
 - tuoreista hakkuutähteistä jätetään 1/3
 - säästö- ja lahopuut jätetään
- Kantokäsittely

Uudistamisen avainkysymykset

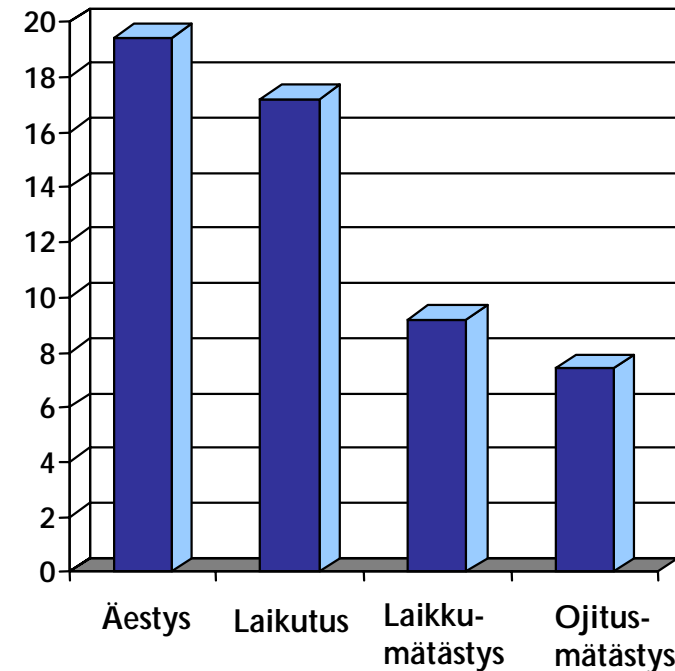
- Ajankohta
- Alueen raja
- Pääpuulajin valinta
- Uudistamismenetelmä
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- Monimuotoisuus

Kuusen uudistaminen

- Kuusi suositellaan uudistettavaksi istuttamalla
- Maanmuokkauksessa ensisijaisesti kohoumia muodostavia menetelmiä
- 1 800 tainta/ha

Taimien kuolleisuus kuusen istutuksessa, %

Lähde: Metsä, UPM-Kymmene tiedotuslehti 5/2000

Kuusen uudistaminen

- Luontaisesti vain, jos taimiainesta on jo runsaasti olemassa
- Luontaisen uudistamisen edellytyksiä voidaan yrittää parantaa väljennysshakkuulla (jää 300–500 runkoa/ha)

Männyn uudistaminen

**Luontaisesti vain kuivahkoilla kankailla
läpäisevillä mailla ja vastaavilla soilla**

- hyvät siemenvuodet

Kylvö, jos luontainen epävarmaa

- kylvötiheys vähintään 4000 kohtaa /ha

**Istutus tuoreilla ja hienojakoisilla
kuivahkoilla kankailla sekä varpu- ja
puolukkaturvekankailla**

Koivun uudistaminen

Rauduskoivu istuttamalla lehtomaisille kankaille

- joilla vesitalous on kunnossa
- **kesäistutus pienillä taimilla**

Kylvöä ja luontaista voidaan yrittää tuoreilla ja lehtomaisilla kankailla

- edellyttää hyvää muokkausta
- ei sovi hienojakoisille routiville maille

Hieskoivu tuoretta kangasta vastaaville turvemaille, jos kuusi ei mahdollinen

Muut puulajit

Haapa ja hybridihaapa lehtomaisille kankaille

- kasvatuksen tavoite ratkaisee menetelmän

Visakoivu ja muut erikoispuut, tosi harrastajille

- tammi, jalavat, lehmus vaativat nuorena tungosvaiheen
- saarni ja tervaleppä arkoja hallalle
- lehtikuusi rinnastetaan kotimaisiin puulajeihin

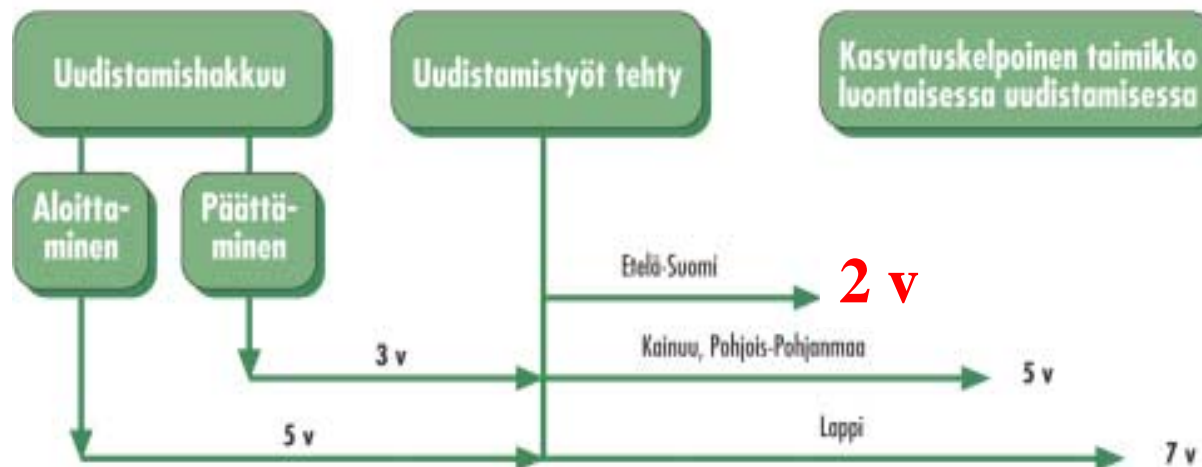
Muut erikoispuut yksittäisinä metsänreunoilla

Uudistamisen varmistaminen

- Taimikon tarkastus
- Pintakasvillisuuden torjunta
- Perkaus

Metsänuudistamisen enimmäisaikoja metsälain soveltamisessa

Tuhojen torjunta

- Tukkimiehentäi
- Juurikäöpä
- Hirvieläimet
- Myyrät
- Muut tuhon aiheuttajat

Uudistamisen avainkysymykset

- Ajankohta
- Alueen raja
- Pääpuulajin valinta
- Uudistamismenetelmä
 - viljely/luontainen
 - maanmuokkaus
 - puulajeittaiset painotukset ja tuloksen varmistaminen
- **Monimuotoisuus**

Monimuotoisuus

- Laho- ja säästöpuut
- Lehtipuut
- Lehdot
- Elinympäristöt
- Liekit = palanut puu = kulotus
- Vesien suojelu

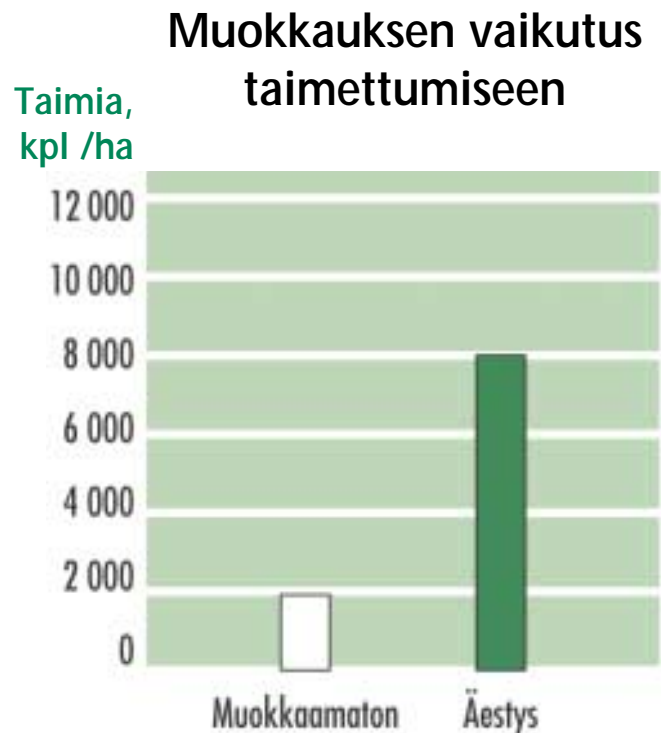
Metsän uudistaminen

Maanmuokkaus

Muokkauksen hyödyt

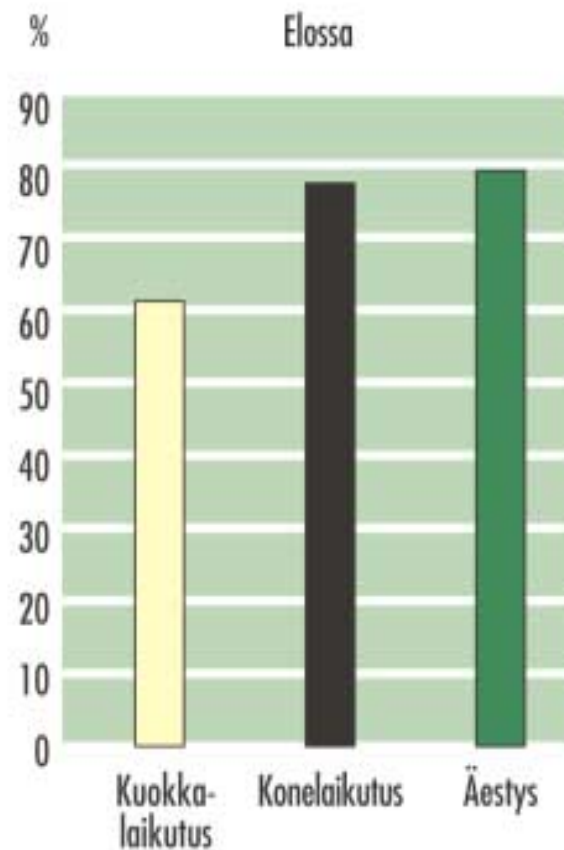
Lähde: Metla/Valtanen

- Edistää luonnontaimien syntymistä
- Parantaa maan lämpötilaa, kosteusolosuhteita, kasvien ravinteiden saantia ja siten taimien alkukehitystä

Maanmuokkaus

Muokkauksen hyödyt

- Vähentää muun kasvillisuuden aiheuttamaa kilpailua
- Vähentää viljelytaimien kuolleisuutta
- Helpottaa viljelytyötä

** Lähde: Metla/Vahtanen **

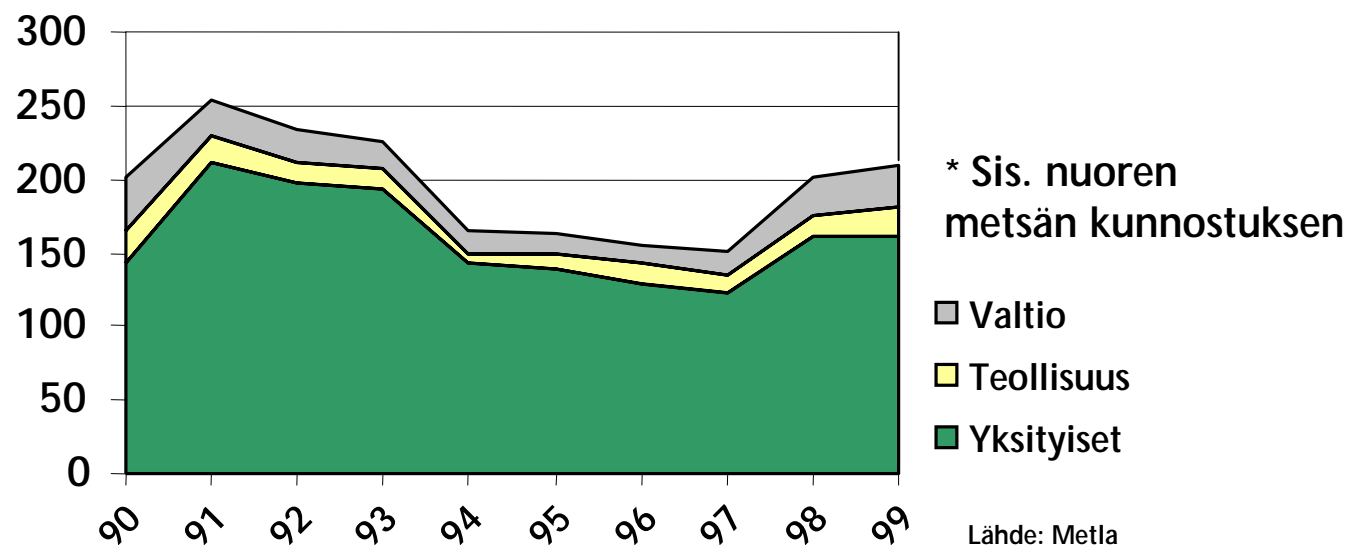
Taimikonhoito

Tausta
Tavoitteet
Avainkysymykset

Tausta

Taimikonhoitoala* 1 000 ha, 1990–1999

Kemera-rahoitteinen nuoren metsän hoito

1997
75 000 ha

2000
136 000 ha

Tavoite
145 000 ha

Tavoitteet

Tiheyden ja puulajisuhteiden säätely

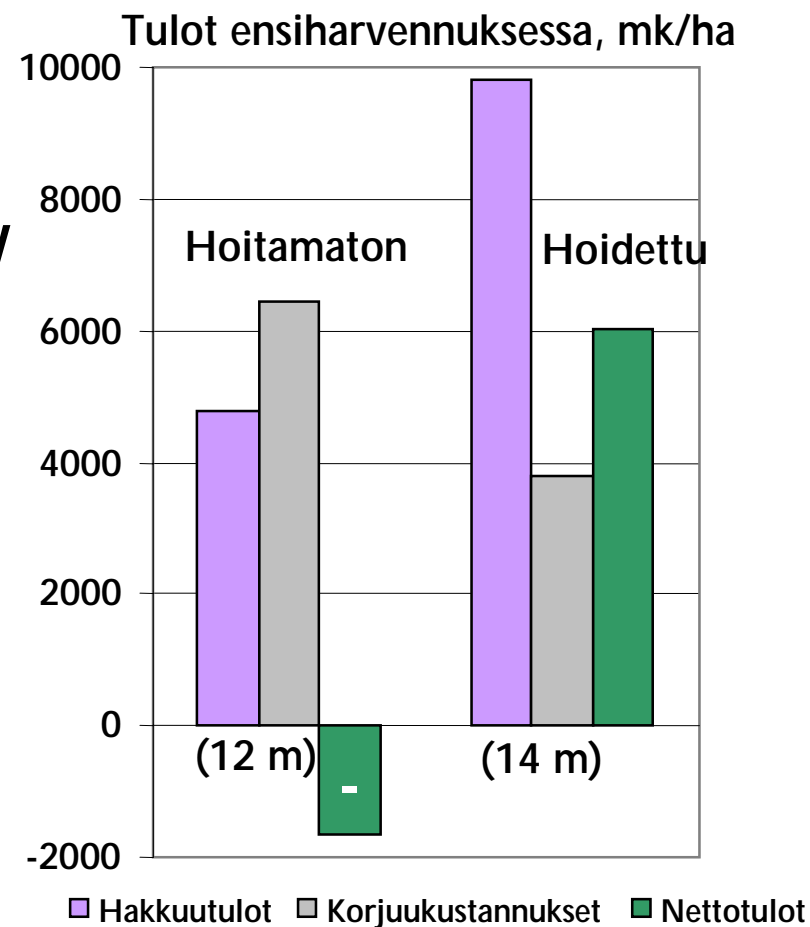
- kasvatettava puusto menestyy
- ensiharvennus kannattaa

Optimi puuston määrän, kasvunopeuden ja laadun välillä

- yksi taimikonhoitokerta
- tiheys hoitaa **laatua**

Taimikonhoito =
perkaus ja harvennus

VT-männikkö

Lähde: Metla

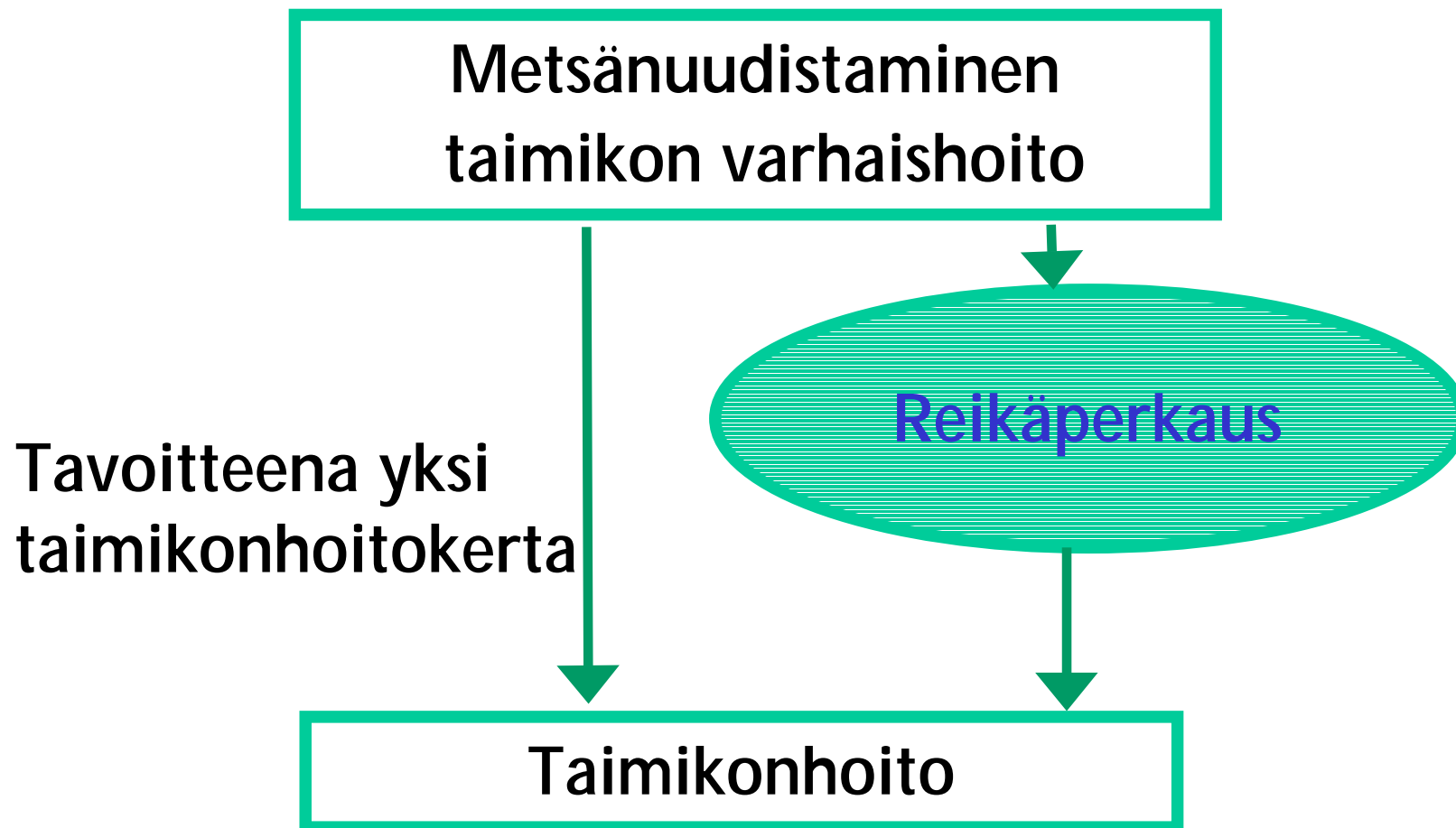

Avainkysymykset

- **Reikäperkaus**
- Ajankohta
- Tuhot
- Viivästynyt taimikonhoito
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- Luonnonhoito

Reikäperkaus

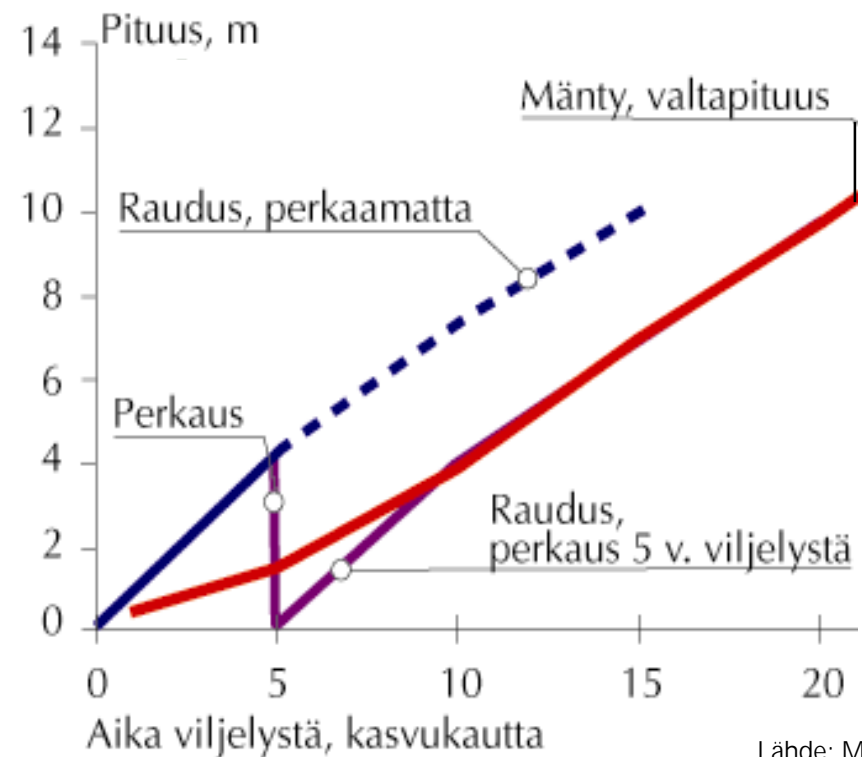

Reikäperkaus

Poistetaan pienestä taimikosta kasvatettavien puiden kehitystä haittaava vesakko (etäisyys $\leq 0,5-1$ metriä taimesta).

Koivun kantovesat männyn taimikossa

Lähde: Metla

Avainkysymykset

- Reikäperkaus
- **Ajankohta**
- Tuhot
- Viivästynyt taimikonhoito
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- Luonnonhoito

Ajankohta

Mäntyvaltaiset taimikot

Harvennus

- Etelä-Suomi
- Pohjois-Suomi

Valtapituus kpl/ha

5–8 m 2 000–1 800

3–6 m 2 500–1 800

Laatukasvatuksessa ja hirvitoriskialueilla

a. harvennus

3 000 tai

b. harvennus kahdessa vaiheessa

6 000–10 000

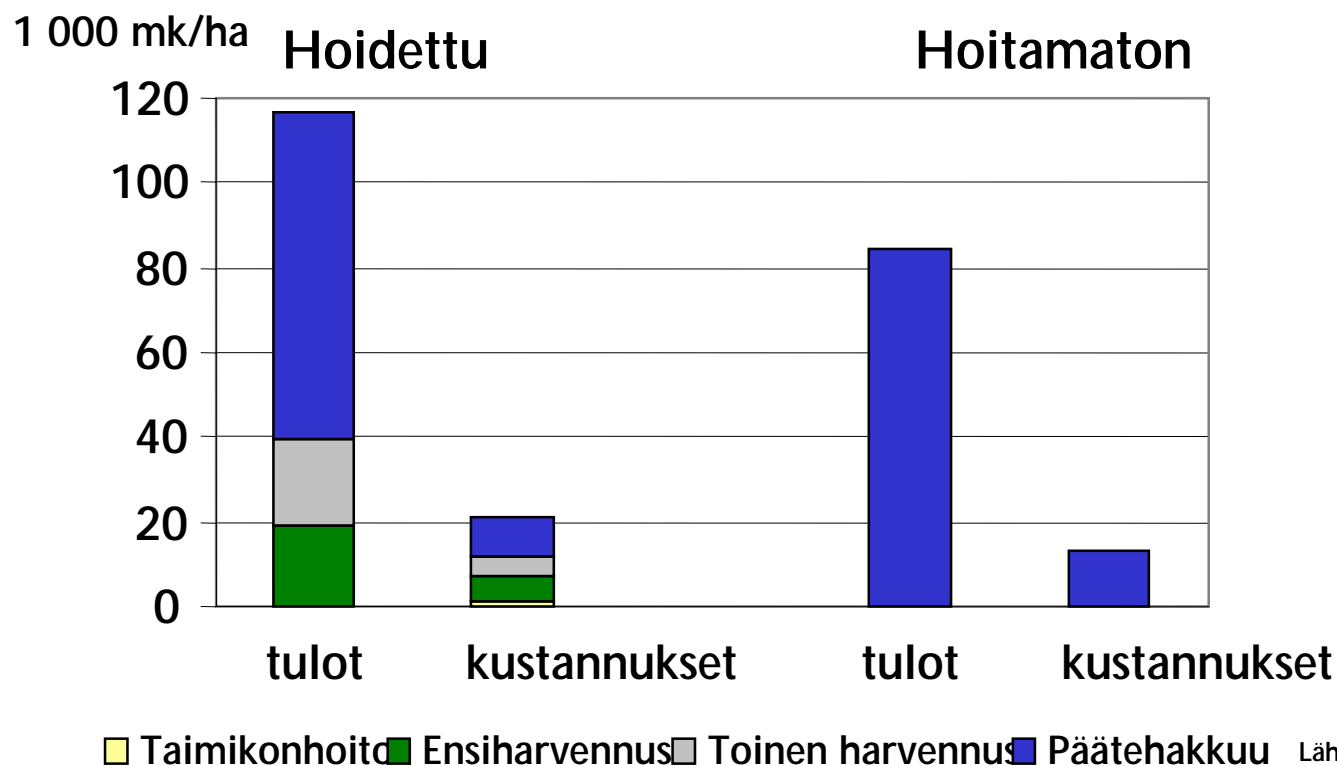
→ 2 000

Kylvötuppaaseen vain yksi taimi

Ajankohta - Mäntyvaltaiset taimikot

Kiertoajan tulot ja kustannukset VT-männikössä

Ajankohta - Kuusivaltaiset taimikot

Harvennus	Valtapituus	kpl/ha
<ul style="list-style-type: none">• Etelä-Suomi	4–5 m	1 800
<ul style="list-style-type: none">• Pohjois-Suomi	2–5 m	2 000–1 800

Tiheä verhopuusto poistetaan kahdessa vaiheessa.

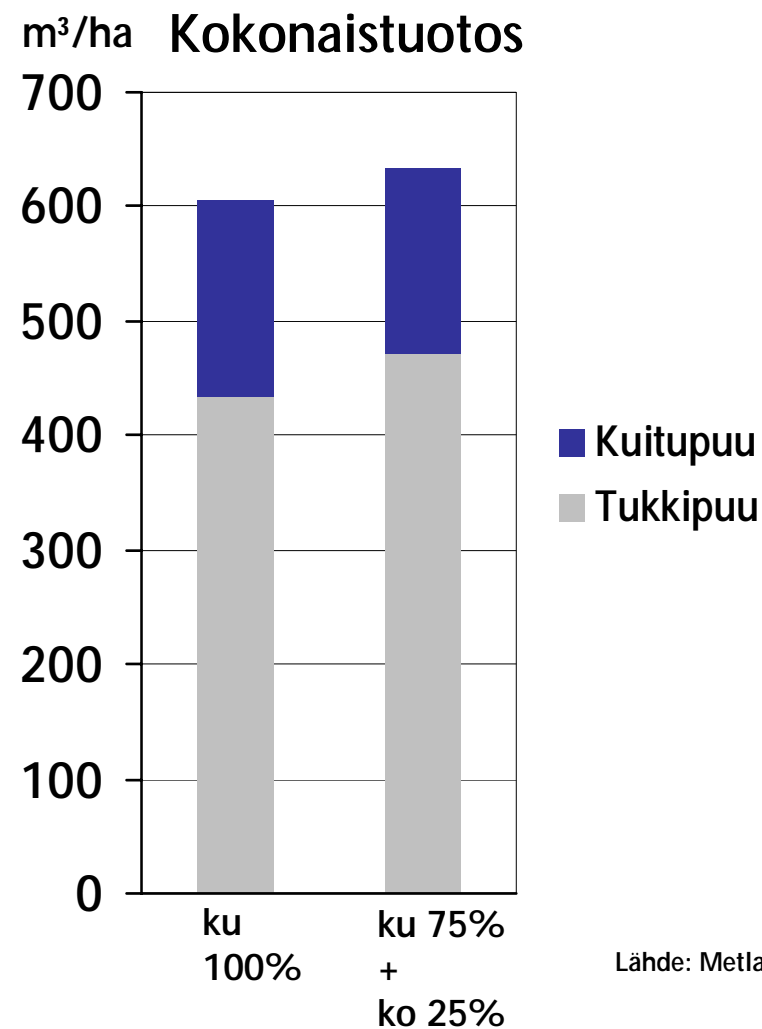
Osa verhopuista voidaan kasvattaa kuitupuiksi ja parhaat rauduskoivuverhopuut tukkipuiksi.

Ajankohta

Kuusivaltaiset taimikot

Puuntuotosta lisäävät
rauduskoivusekoitus
($\leq 25\%$) sekä
ylispuina kasvatettavat
raudus- ja hieskoivut

Ajankohta

Koivuvaltaiset taimikot

Harvennus, raudus

- Etelä-Suomi
- Pohjois-Suomi

Valtapituus

kpl/ha

5–8 m

1 600

3–7 m

2 000–1 600

Harvennus, hies

- Etelä- Suomi
- Pohjois-Suomi

5–8 m

2 000

3–7 m

2 500–2 000

Erittäin tiheät, luontaisesti syntyneet koivikot

- 2 vaiheessa, ensimmäinen 2–3 m

4 000

Avainkysymykset

- Reikäperkaus
- Ajankohta
- **Tuhot**
- Viivästynyt taimikonhoito
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- Luonnonhoito

Tuhojen ehkäisy

Mäntyvaltaiset taimikot

- Kaarnakuoriaiset Lämpimitaltaan yli 5 cm puun hakkuu kesällä
- Punalatikka Kasvatus tiheänä, typen lisäys

Kuusivaltaiset taimikot

- Halla Suojaava verhopuusto

Koivuvaltaiset taimikot

- Hirvieläimet Harvennus lievemmin, jätetään muitakin puulajeja tai harvennus myöhemmin

Avainkysymykset

- Reikäperkaus
- Ajankohta
- Tuhot
- **Viivästynyt taimikonhoito**
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- Luonnonhoito

Viivästynyt taimikonhoito

Nuoren metsän hoito on Kemera-työmuoto - taimikonhoito, nuoren kasvatusmetsän harvennus sekä pystykarsinta

Riukuuntunut nuori kasvatusmetsä kuntoon ennen varsinaista ensiharvennusta

- 8–12 m puusto tiheyteen 1 100–1 600 kpl/ha
- hoidetussa ensiharvennus myöhemmin, ainespuuta runsaasti ja korjuu halvempaa
→ puu helpommin markkinoille.

Viivästynyt taimikonhoito

Energiapuun korjuu, kun

- myyntikelpoisen ainespuun määrä alhainen
- runkoluku korkea
- poistettavien puiden elävän latvuksen osuus pieni.

Korjuuta ja haketusta tuetaan valtion varoin

- energiapuu voi alentaa epäsuorasti metsänhoitokustannuksia.

Avainkysymykset

- Reikäperkaus
- Ajankohta
- Tuhot
- Viivästynyt taimikonhoito
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- **Luonnonhoito**

Luonnonhoito

Taimikonhoidossa luodaan eri puulajien esiintymiseen perustuvat edellytykset monimuotoisuuden huomioon ottamiselle

→ jatkuvuus

Säästetään monimuotoisuudelle tärkeät puut

- vähäinen lehtipuusekoitus
- puumaiset katajat
- lahopuu.

Taimikonhoito

- Reikäperkaus
- Ajankohta
- Tuhot
- Viivästynyt taimikonhoito
 - nuoren metsän hoito
 - energiapuun korjuu
- Luonnonhoito

Kasvatushakkuut

Tausta

Tavoitteet

Avainkysymykset

Kasvatushakkuut

Tausta

Vuosina 1990–1999

- keskimäärin 254 000 ha/v
- hakkuupinta-alasta 60 %
- markkinapuusta 25–30 %

VMI 8 mukaan

- kasvatushakkuiden tarve lähes kaksinkertainen
- ensiharvennusten tarve yli kaksinkertainen

Tavoitteet

- Kasvutilan, valon, veden ja ravinteiden saannin säätely
- Puuston elinvoimaisuus
- Monimuotoisuuden hoito

- Kasvun ohjaaminen
- Käyttöpuun määrä ja tulot
- Laatu, järeys, kiertoaika

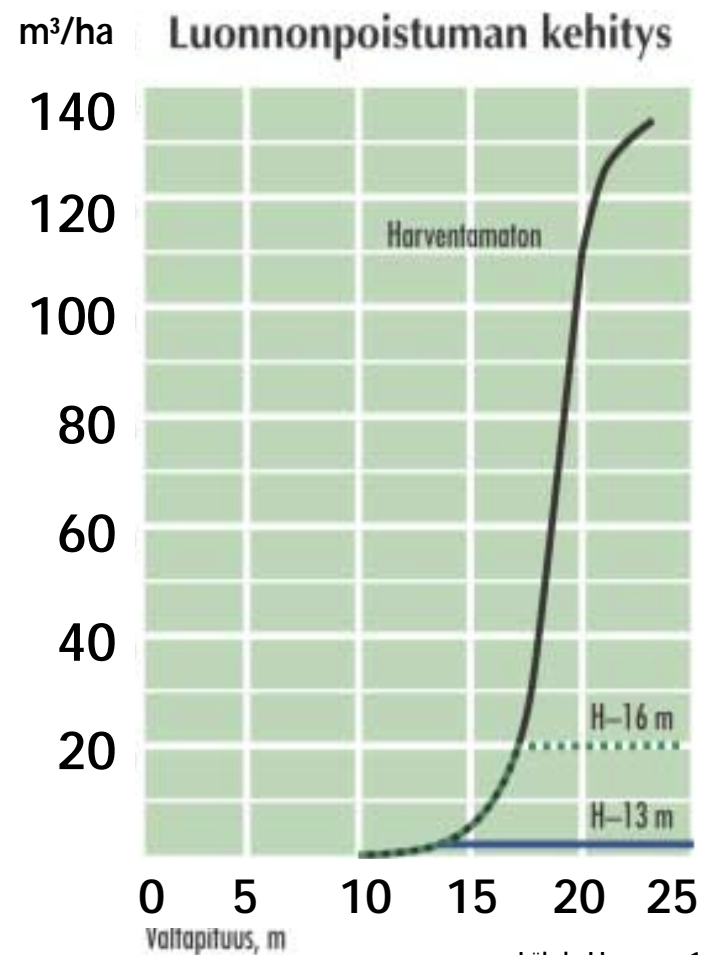
Avainkysymykset

- **Ajoitus**
- Ensiharvennukset
- Puuvalinta
- Harvennusmallien soveltaminen
- Tuhot ja niiden torjunta

Ajoitus

- Ennen kuin puiden latvukset supistuvat liikaa
- Elävä latvus vähintään
 - mänty 40 %
 - koivu 50 %
 - kuusi 60 %

Lähde:Hynynen 1998

Avainkysymykset

- Ajoitus
- **Ensiharvennukset**
- Puuvalinta
- Harvennusmallien soveltaminen
- Tuhot ja niiden torjunta

Ensiharvennus

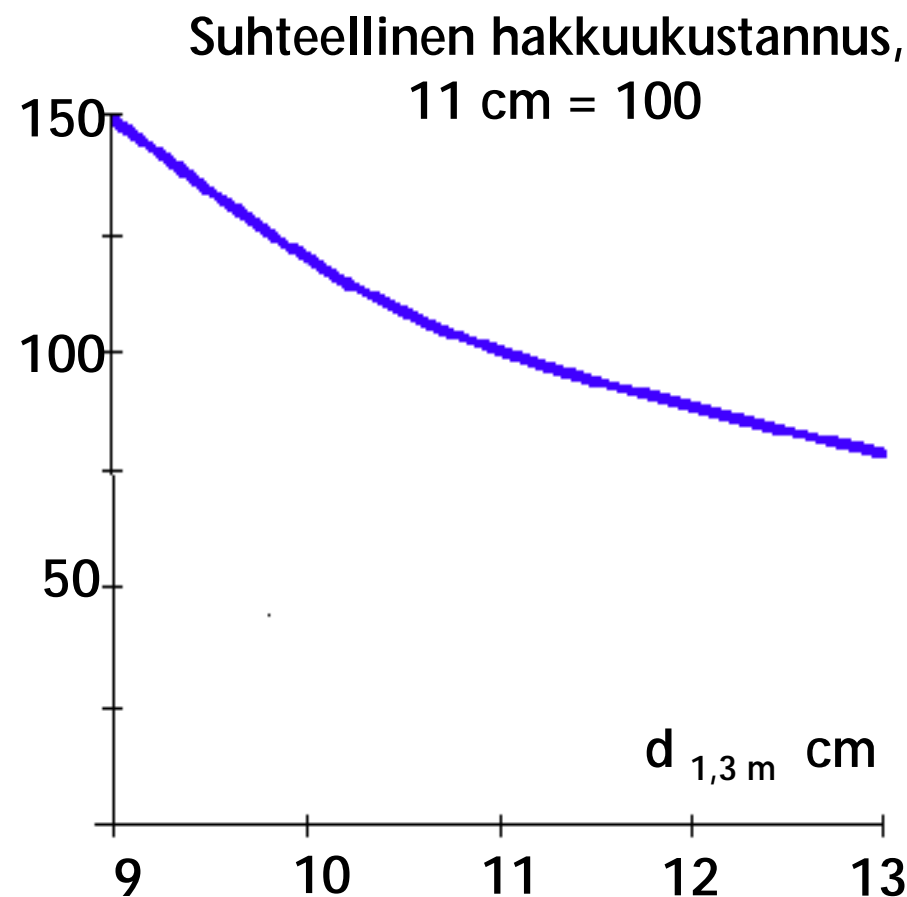
- Taimikonhoito !!
- Taloudellinen hyödyntäminen alkaa
- Tilaa tulevaisuuden arvopuille
- Turvataan tuottavuus

Ensiharvennus

- Kun valtapituus on 13–15 metriä
- Taimikkona hoidetun metsikön keskiläpimitta on silloin 13–16 cm

Ensiharvennus

Perusta luodaan taimikonhoidossa

Tiheys taimikonhoidon jälkeen kpl/ha	<i>Männikkö (VT)</i>		<i>Kuusikko (MT)</i>		
	Valtapituus, metriä	Takaraja	Suositus	Takaraja	
1 500	14–16	17–18	15–17	19–20	
2 000	12–14	15–16	13–15	17–18	
2 500	12–13	13–15	12–14	15–16	
		<i>Rauduskoivikko (OMT)</i>		<i>Hieskoivikko (turvema)</i>	
1 200	16–18	18–19			
1 600	14–16	17–18			
2 000	13–15	15–16	14–16	16–17	
2 400	12–14	14–15			
3 000			12–14	14–15	

Avainkysymykset

- Ajoitus
- Ensiharvennukset
- **Puuvalinta**
- Harvennusmallien soveltaminen
- Tuhot ja niiden torjunta

Puuvalinta

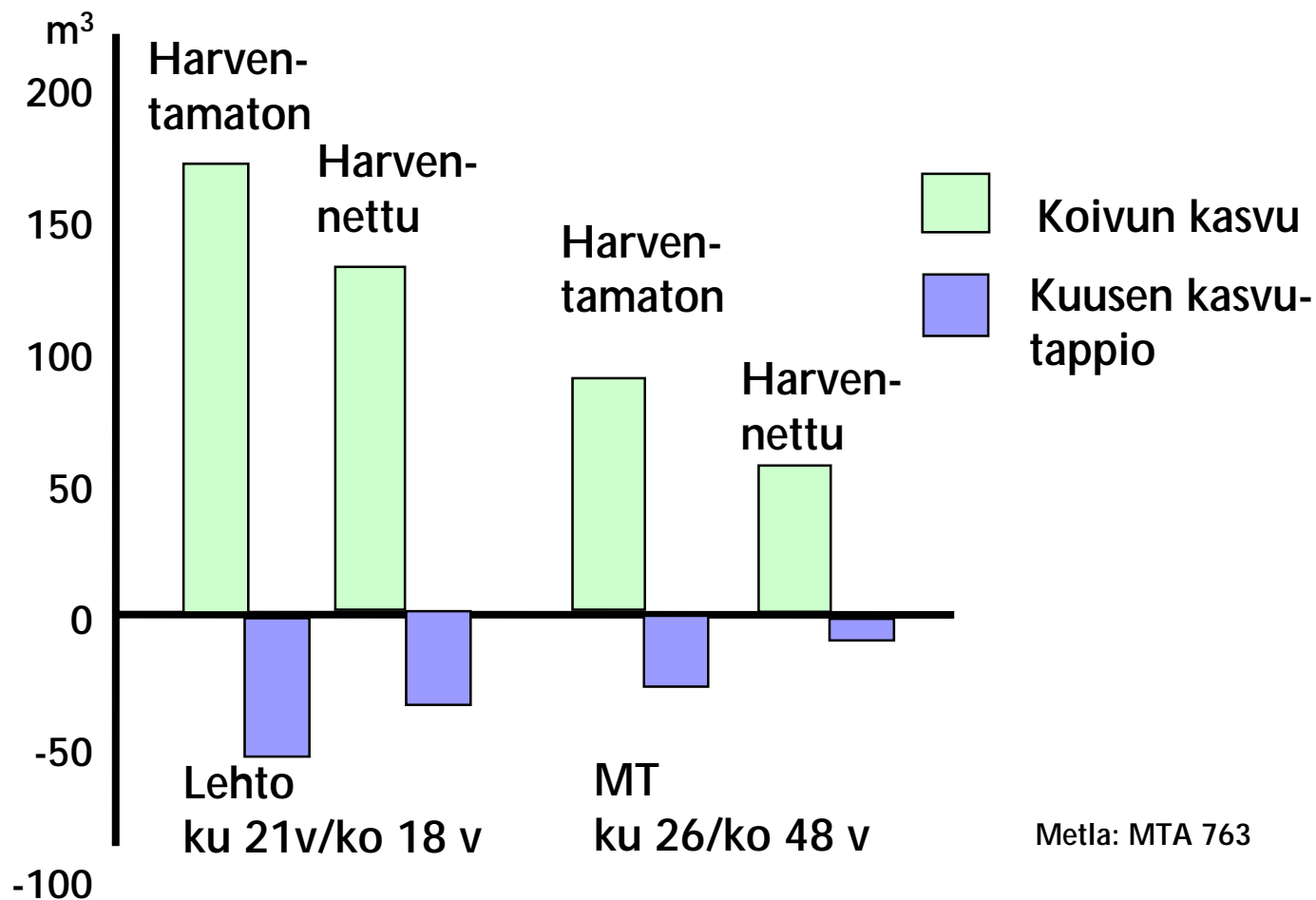
Suositaan

- kasvupaikalla parhaiten menestyviä, taloudellisesti arvokkaimpia puulajeja
- kuusi valintatilanteessa?

Karuimpia kasvupaikkoja lukuun ottamatta
lievä lehtipuusekoitus

Kaksijaksoisen metsän kasvat

Metla: MTA 763

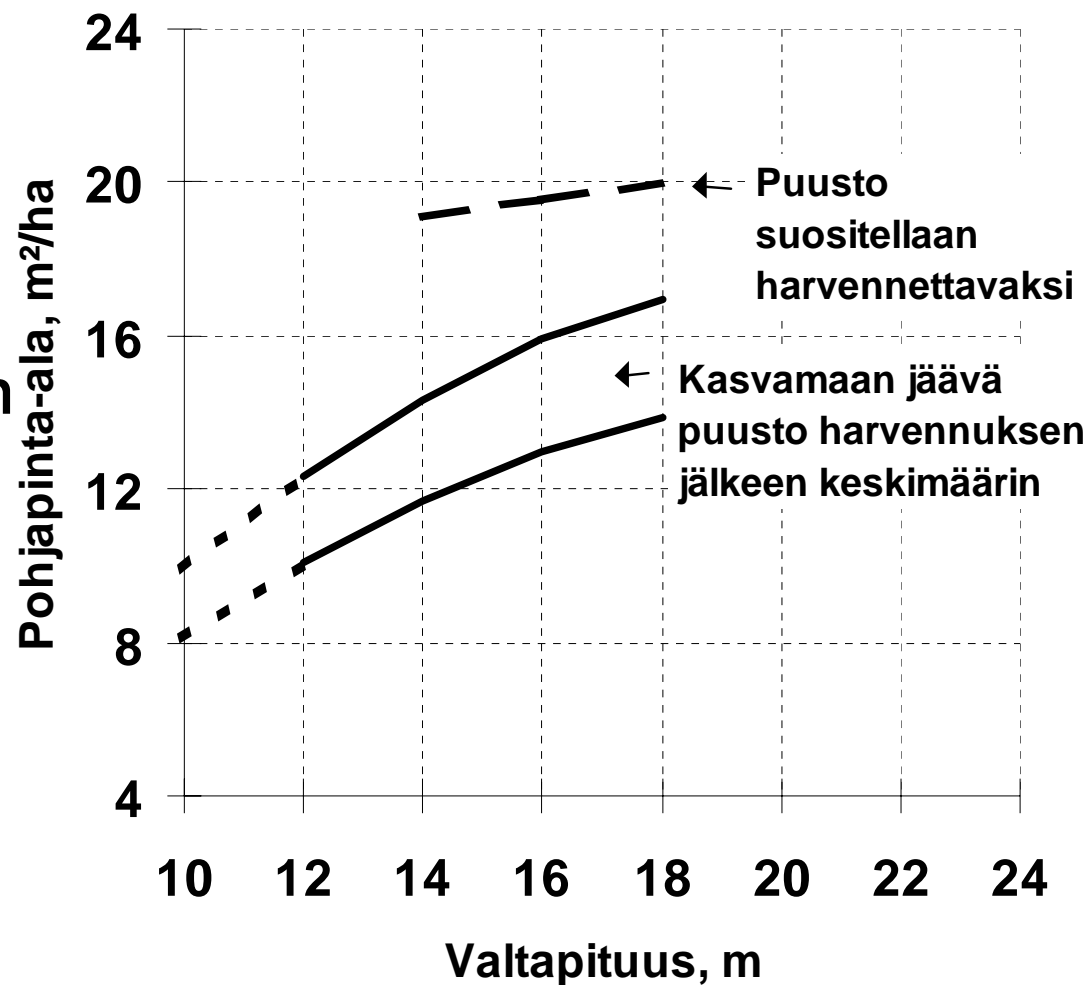
Avainkysymykset

- Ajoitus
- Ensiharvennukset
- Puuvalinta
- **Harvennusmallien soveltaminen**
- Tuhot ja niiden torjunta

Harvennusmallit

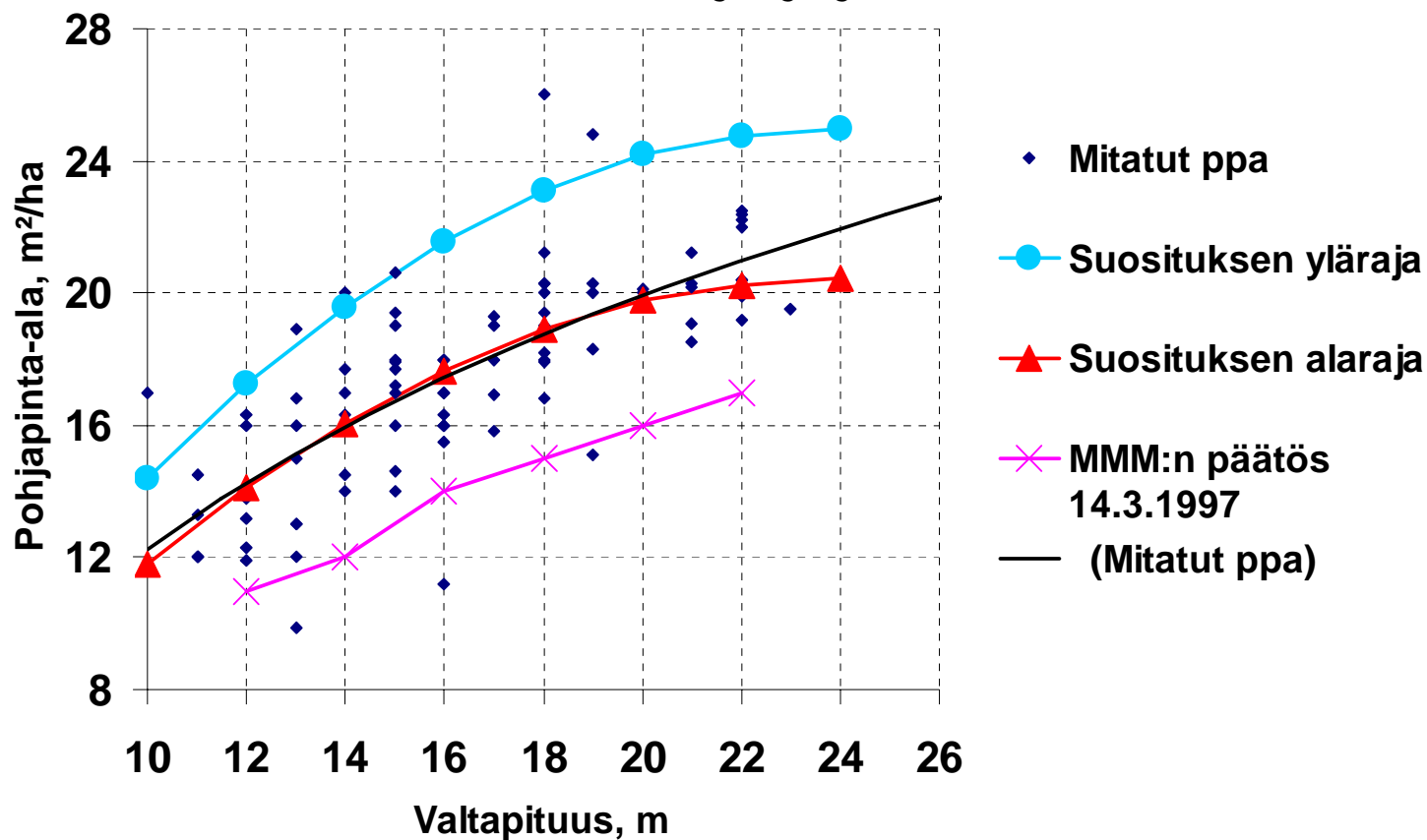
- Puulajeittain
- Kasvupaikoittain

Harvennusmallien soveltaminen

Tuoreen kankaan männiköt (khl 02 ja 03)
Etelä-Suomi /1997-99 korjuujäljen tarkastus (n=85)

Runkolukumuunnokset

- Pohjapinta-alatavoite muunnetaan runkolukutavoitteeksi liitetaulukon 8a avulla
- Muunnos edellyttää keskiläpimitan selvittämistä

Pohjapinta-alasta runkoluvuksi

Pohja- pinta- ala m ²	Keskiläpimitta, pohjapinta-alalla painotettu, cm						
	10	11	12	13	14	15	16
	Keskiläpimitta, aritmeettinen, cm						
	8,6	9,6	10,8	11,8	12,8	13,8	14,8
5	867	706	568	467	399	340	
6	1 032	839	676	555	475	404	352
7	1 194	973	783	643	550	468	407
8	1 356	1 104	889	731	625	532	462
9	1 517	1 235	995	817	699	595	518
10	1 678	1 366	1 100	903	772	658	572

Runkolukusuositukset

Pieniläpimittaiset (<13 cm) ensiharvennusmetsiköt, Etelä-Suomi

Puulaji

Kasvupaikkatyyppi Valtapituus alle 12 m yli 12 m
*Tavoiterunkoluku ensiharven-
nuksen jälkeen, kpl/ha*

Mänty

Tuore kangas	1 400	1 200
Kuivahko kangas	1 300	1 200
Kuiva kangas	1 100	800

Kuusi

Lehtomainen kangas	1 300	1 100
Tuore kangas	1 300	1 100

Rauduskoivu

Lehtomainen kangas	1 100	700
Tuore kangas	1 100	700

Hieskoivu

Lehtomainen kangas tai vastaava	1 400	1 100
Tuore kangas	1 400	1 100

Jos harvennus välttämätön < 10 m pituudessa, korotetaan lukuja 100-200 kpl/ha

Runkolukumunnokset

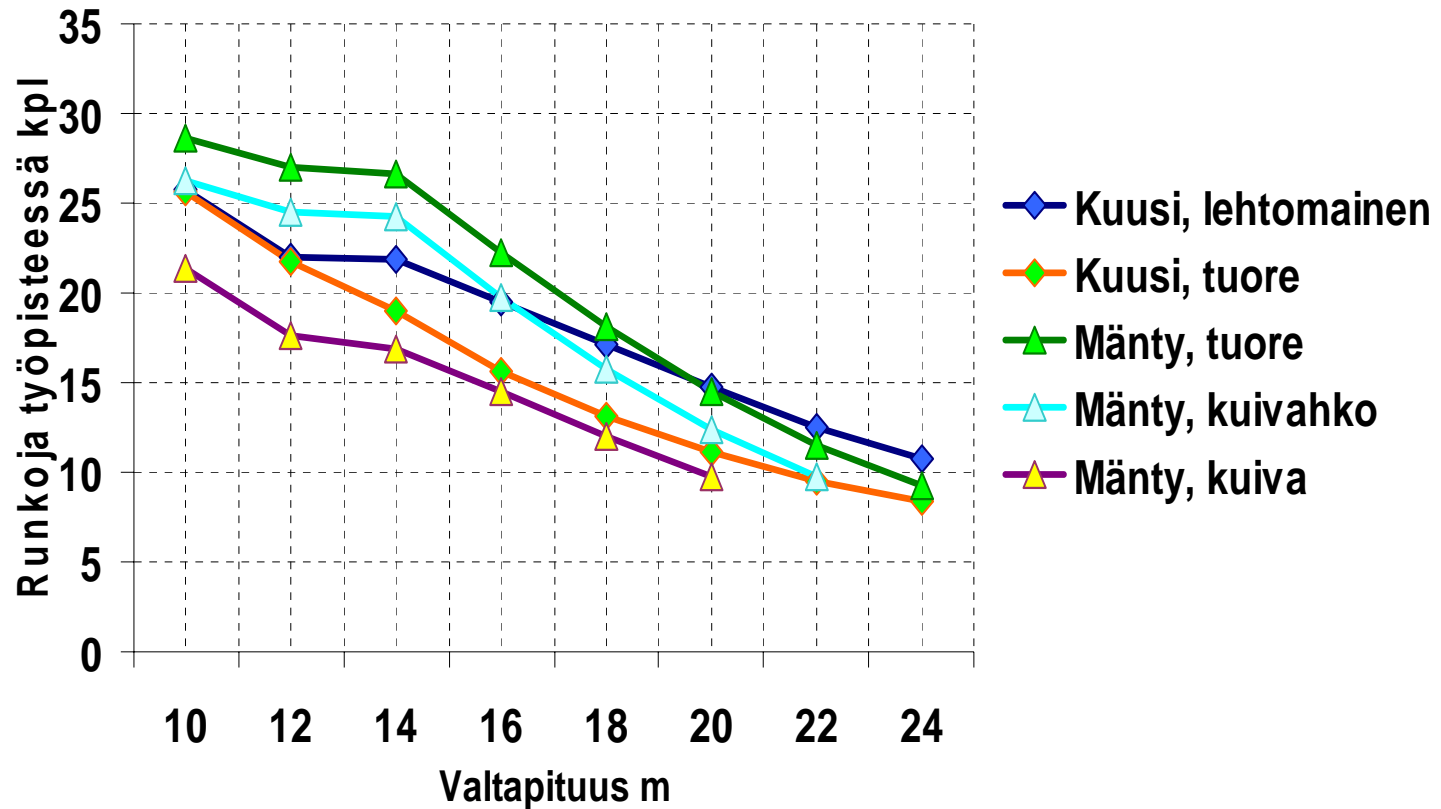
Koneel-
linen
hakkuu

Pohja- pinta- ala m ² /ha	Keskiläpimitta, pohjapinta-alalla painotettu, cm							
	14	16	18	20	22	24	26	28
	Keskiläpimitta, aritmeettinen, cm							
	12,8	14,8	16,9	19,1	21,1	23,2	25,3	27,3
	Runkoja 11 metrin puoliympyrällä, kpl							
8	12	9	7					
10	15	11	8	7	5			
12	17	13	10	8	7	6		
14	20	15	11	9	8	6	5	
16	23	17	13	10	9	7	6	5
18	26	19	15	12	10	8	7	6
20	28	21	16	13	11	9	8	7
22	31	23	18	14	12	10	8	7
24	34	25	19	15	13	11	9	8
26	36	27	21	16	14	12	10	9
28		29	22	18	15	12	11	9
29			23	18	15	13	11	10
30			24	19	16	13	11	10

Ppa-harvennusmallista johdettu runkolukusuositus

Työpiesteestä ajouran keskeltä mitattu säteeltään 11-metrinen puoliympyrä

Avainkysymykset

- Ajoitus
- Ensiharvennukset
- Puuvalinta
- Harvennusmallien soveltaminen
- **Tuhot ja niiden torjunta**

Tuhot ja niiden torjunta

Kasvatushakkuut

- Tuhosienet
- Hyönteiset
- Korjuuvauriot
 - jäävä puusto
 - maaperä

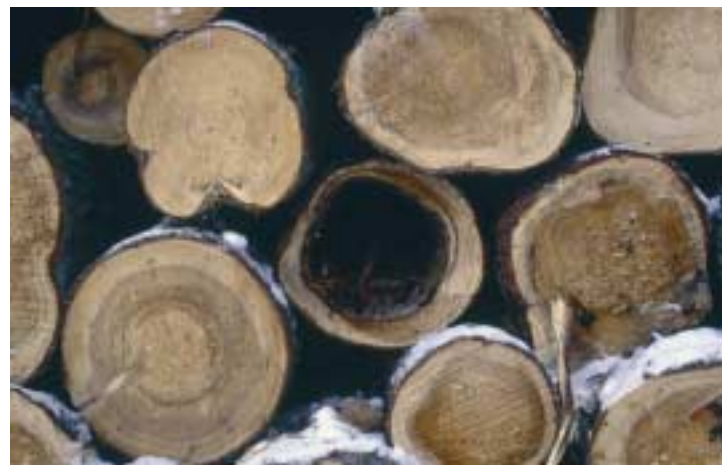
Juurikäöpä

**Kuusen tyvilaho,
männyn tyvitervastauti**

Leviäminen

- kesähakkuiden kantopinnat
- juurenniskavauriot
- juuriyhteydet

Säilyy kannoissa 30–40 vuotta

Juurikäävän torjunta

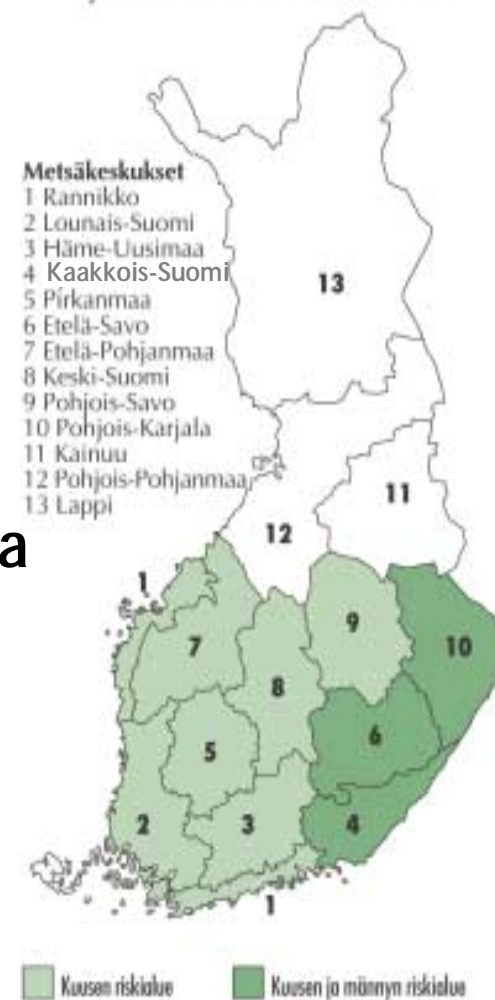
Riskialueet

Kantokäsittely

- touko-lokakuun loppu
- erityisesti riskialueen terveissä kuusikoissa
- turvemailla ei tarpeen
- metsitetyt kuusipellot erityisen alttiita

Torjunta vähentää juurikäävän lisääntymistä kohteilla, joilla sitä jo esiintyy.

Kuusen tyvilahon ja männyn tyvitervastaudin riskialueet

Tavoitteet

- Puiden kasvutilan, valon, veden ja ravinteiden saannin säätely
- Puuston elinvoimaisuus
- Monimuotoisuuden hoito

- Kasvun ohjaaminen
- Käyttöpuun määrä ja tulot
- Laatu, järeys, kiertoaika

Kasvatushakkuut

Uutta/muuttunutta

- Havainnollistaminen, kuvat ym.
- Uudistuskypsien metsien harvennuksien hillintä
- Väljennyshakkuu
- Taimikonhoidon tärkeyden korostus
- Koivuylispuusto, kuusialikasvos ja sekametsä
- Juurikäävän torjunta, kartta
- Suometsien harvennukset
- Erikoispuulajien hoito
- Kasvatushakkuiden määritelmät
- Ensiharvennuksen ajankohta
- Harvennusmallit, merkintätapa
- Liitteen 8a, pieniläpimittaisten (< 13 cm) metsiköiden tavoiterunkoluvut
- 8b ja 8c aputaulukot runkolukumuunnoksia varten
- Harvennusraja
Puuntuotos <-> kannattava harvennus

Kunnostusojitus ja suometsien hoito

Tausta

Tavoitteet

Avainkysymykset

Tausta

- Puustosta soilla 20 %
- Kasvusta 23 %
- Hakkuukertymästä 14 % -> 20 %
- Nuorien kasvatusemetsien osuus yli 50 %
- Ojitettu 4,7 milj. ha

Tavoite

- Kasvun ylläpito
- Kunnostus 20–30 vuoden välein
- 110 000 hehtaaria/vuosi
- Kokonaisvaltainen suunnittelu, neuvonta ja toteutus

Avainkysymykset

- **Kohteet**
- Kokonaissuunnittelu
- Suometsien hoidon erityispiirteet
- Vesiensuojelu
- Luonnonhoito

Kohteet

Puusto

- Kuvastaa kasvupaikan puuntuotoskykyä
- Pitää vesitaloutta tasapainossa

- Vaikuttaa kunnostusajituksen ajankohtaan
- Ensisijalla runsaspuustoiset alueet harvennuksen jälkeen

Kohteet

Kasvupaikka

- Lämpösumma > 750 d.d.
- Taimikot
 - Alle 860 d.d.:n alueella vähintään puolukaturvekangas II :n tasoa (VSR)
 - Etelä-Suomessa vähintään varputurvekangas I:n ravinteisuustasoa (IR,TR)

Avainkysymykset

- Kohteet
- **Kokonaissuunnittelu**
- Suometsien hoidon erityispiirteet
- Vesiensuojelu
- Luonnonhoito

Kokonaissuunnittelu

- Hakkuut ja hoitotyöt kalliita
 - Kulkuolot huonot
-
- Käyntikerrat vähenevät
 - Työkokonaisuudet suurenevät
 - Kustannustehokkuus paranee
 - Metsänomistajien palvelu paranee

Avainkysymykset

- Kohteet
- Kokonaissuunnittelu
- **Suometsien hoidon erityispiirteet**
- Vesiensuojelu
- Luonnonhoito

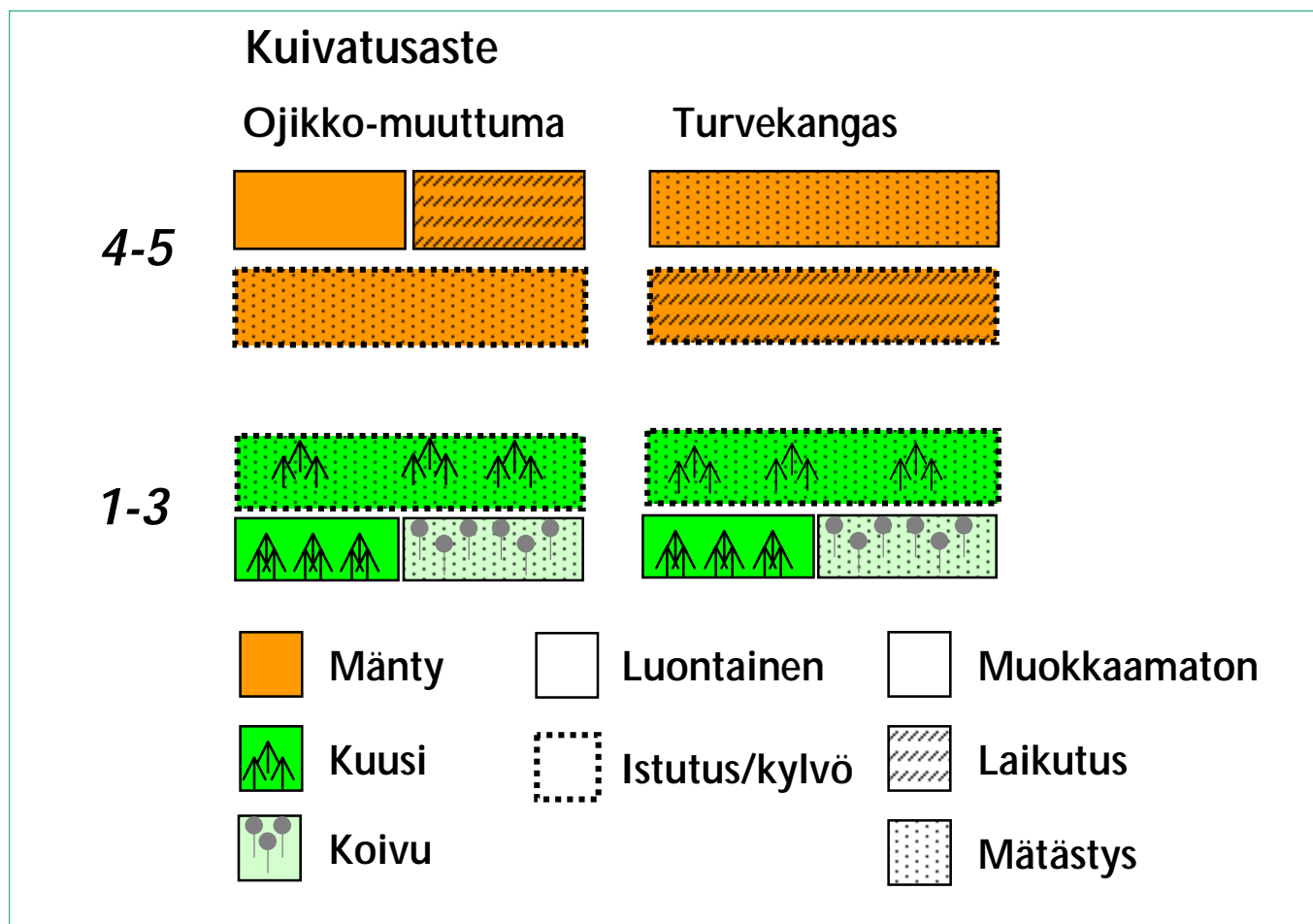
Suometsien hoidon erityispiirteet

- Hieskoivu
- Harvennusten voimakkuus
- Alikasvokset
- Ravinneasiat
- Uudistaminen

Uudistamismenetelmän valinta turvemaille

Ravinteisuu-
taso

Avainkysymykset

- Kohteet
- Kokonaissuunnittelu
- Suometsien hoidon erityispiirteet
- **Vesiensuojelu**
- Luonnonhoito

Kunnostusojitus ja vesiensuojelu

- Ojaeroosio vähäiseksi
- Kiintoaineen vähentäminen ennen vesistöä
- Sovelletaan eri menetelmiä
- **Vesiensuojelusuunnitelma**

Avainkysymykset

- Kohteet
- Kokonaissuunnittelu
- Suometsien hoidon erityispiirteet
- Vesiensuojelu
- **Luonnonhoito**

Luonnonhoito

- Pienialaiset korpinotkot kunnostamatta
- Tärkeät elinympäristöt (metsälaki, luonnonsuojelulaki)
- Toiminta suojelualueiden läheisyydessä
- **Ennallistaminen/uhanalaiset suotyypit**

Metsämaan ravinteisuuden hoito

- Kasvatustalantoitus
- Lannoituksen kannattavuus
- Terveyslannoitus
- Vesiensuojelu lannoituksessa
- Kokopuun ja energiapuun korjuu

Kasvatuslannoitus

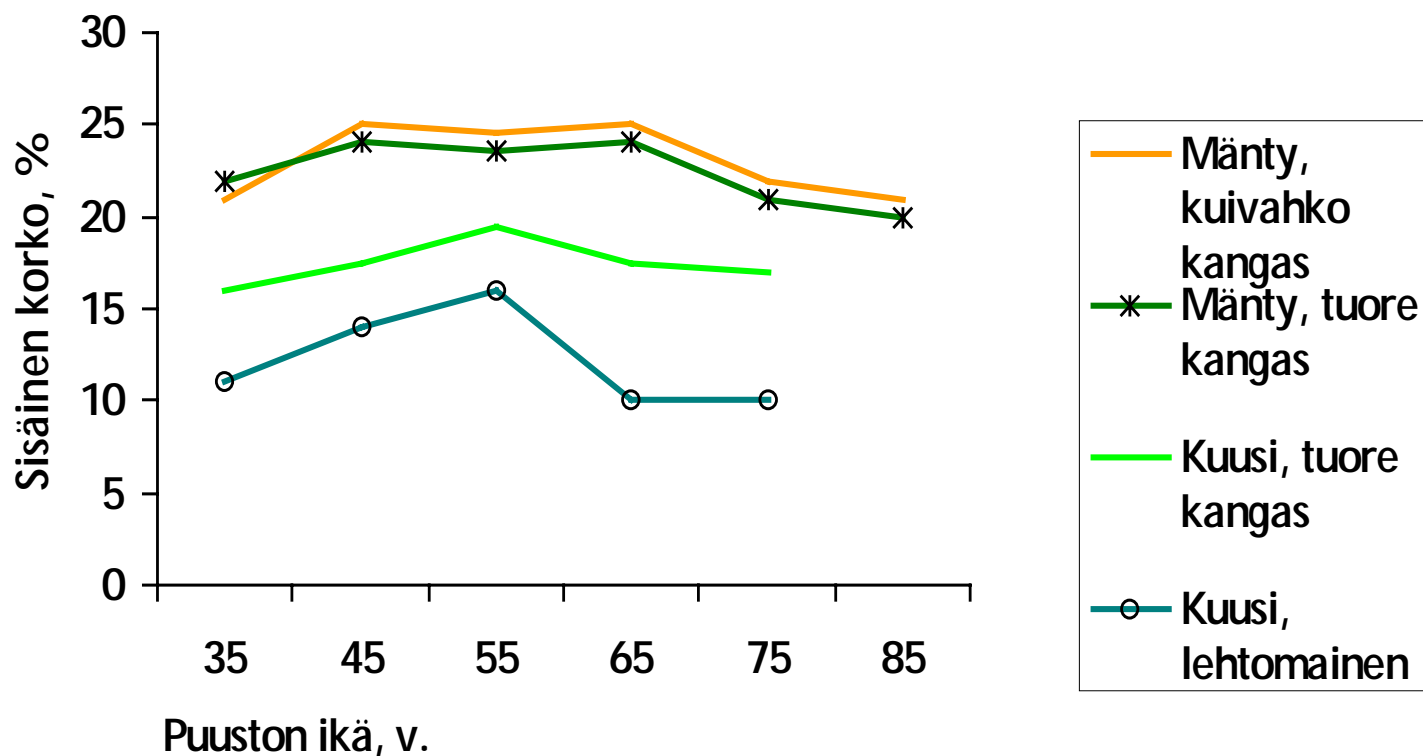
- Tavoitteena puuntuotannon lisääminen
- Parhaat kohteet:
 - keskinkertainen viljavuus
 - keski-ikäinen puusto
- Puusto kunnossa ja soilla myös kuivatus kunnossa
- Pääravinteiden lisäystä

Lannoituksen kannattavuus

Suomensalpietari, 8 vuotta

Terveyslannoitus

- Korjataan maan ravinneoloja
- Elvytetään puustoa
- Turvemaat, ilmansaastealueet, kaskialueet
- Oireet näkyy puustossa, analyysit
- Kali, fosfori ja boori

Vesiensuojelu lannoituksessa

- Levitys sulaan maahan
- Suojavyöhykkeet
- Tasaisuuden ja tarkkuuden seuraaminen
- Suositeltuja lannoitteita ja määriä
- Pohjavesialueet

Kokopuun ja energiapuun korjuu

- Oksien ja neulasten mukana 2–4-kertainen ravinnemäärä
- Kuivat/tuoreet hakkuutähteet
- Kolmasosa tuoreista hakkuutähteistä jätetään
- Ei kokopuukorjuuta karuilta kasvupaikoilta tai kasvuhäiriöalueilta